

EDUKACJA PRZYRODNICZA W OGRODZIE BOTANICZNYM UNIWERSYTETU WROCŁAWSKIEGO

Educational program for nature at the Botanic Garden of Wrocław University

Jolanta KOCHANOWSKA

Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Sienkiewicza 23, 50-335 Wrocław

Wobec rosnącego zagrożenia przyrody, a więc i warunków naszego życia, koniecznym wydaje się rozwijanie świadomości i kultury ekologicznej społeczeństwa. Rolą Ogrodów Botanicznych, obok naukowych i zachowawczych, jest interesujące, szerokie zapoznanie i zaprzyjaźnianie człowieka z rośliną, uwrażliwienie na jej piękno oraz wdrażanie idei ochrony otaczającego środowiska. Musimy pamiętać, że jesteśmy jedynie elementem przyrody i poza nią nie mamy żadnej przyszłości, a całe zło, które wyrządzamy innym organizmom obróci się w końcu przeciwko nam.

We wrocławskim Ogrodzie Botanicznym zasugerowane są trasy zwiedzania, które gwarantują zapoznanie się z najciekawszymi gatunkami roślin rosnącymi w Ogrodzie, a także poznanie 29 pomników przyrody. Dziesięć znaków aktualności, przedstawianych co tydzień, zwraca uwagę na szczególnie pięknie prezentującą się w danym okresie roślinę. Kolory etykiet wyróżniają gatunki roślin podlegające całkowitej ochronie w Polsce (pomarańczowe), rzadkie i ginące gatunki w świecie (czerwone) oraz pozostałe (zielone). Dodatkowe żółte znaczki informują o dużej miododajności rośliny, toksyczności lub odporności na zanieczyszczenia miejskie. W terenie i w szklarniach ustawionych jest ponad 100 tablic dydaktycznych z opisem wyjątkowo ciekawych gatunków roślin, niektórych rodzin, i wielu pasjonujących zjawisk fizjologicznych zachodzących w życiu rośliny.

Dział Biologii i Morfologii Roślin powstał w 1953r., przede wszystkim z myślą o uczniach i studentach jako pomoc w praktycznym zilustrowaniu wielu zagadnień botanicznych objętych programem nauczania. Również

wszyscy miłośnicy przyrody mogą pogłębić właśnie tutaj swoje wiadomości z zakresu budowy i życia roślin, np.: sposoby zapylania, sposoby rozsiewania nasion, typy pędów, typy owoców itp. Dział ten uzupełnia niewielką kolekcja roślin chronionych w Polsce, roślin barwierskich, przyprawowych, miododajnych, roślin użytkowanych rolniczo oraz warzyw mało znanych. Każda z tych kolekcji opatrzona jest bogatym opisem. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się Zielona Klasa – obiekt dydaktyczny przystosowany do prowadzenia lekcji botaniki. Wyposażona jest w tablicę, stół nauczycielski, siedziska z blatami; na ścianach prezentowane są przekroje pni drzew, preparaty w gablotach, liczne plansze (kilkadziesiąt sztuk), modele trójwymiarowe. Sam obiekt, jego wyposażenie podstawowe oraz pomoce dydaktyczne z zakresu botaniki stwarzają warunki do atrakcyjnego kontynuowania lekcji po zapoznaniu się z żywymi roślinami na terenie Ogrodu.

Ekspozycje stałe w Ogrodzie Botanicznym to:

I-Panorama Natury – wystawa prezentująca:

a/ etap ewolucji roślin i zwierząt od końca prekambru (600mln lat temu) do czasów współczesnych; uzupełnieniem są skały i minerały Dolnego Śląska. Zwiedzający w czasie seansu wysłuchują 25-minutowego komentarza oraz specjalnych efektów dźwiękowych;

b/ rośliny wodne i błotne tworzące kolekcję wiodącą w Ogrodzie Botanicznym, uznaną za jedną z najbogatszych w świecie;

c/ rośliny lądowe strefy tropikalnej i subtropikalnej, w uprawie hydroponicznej.

II-Sukulenty Meksyku – wystawa prezentująca charakterystycznych przedstawicieli flory mek-

sykańskiej. Uzupełnieniem żywych roślin są zgromadzone przez pracowników Ogrodu oryginalne wyroby rękodzieła i przemysłu meksykańskiego pozyskiwane z różnorodnego surowca roślinnego.

Ogród Botaniczny wydaje szereg materiałów dydaktycznych typu: przewodniki, foldery tematyczne; przeprowadza ciekawe konkursy dla uczniów w formie testów i krzyżówek zmuszające do wnikliwego zapoznania się z proponowanym zagadnieniem oraz żywą rośliną.

Okresowo Ogród organizuje wystawy plastyczne i fotograficzne z dominującym motywem rośliny.

SUMMARY

In the face of increasing threat of the nature and so conditions of our life, it seems to be necessary to develop the consciousness and culture of our society in this domain. The main tasks of Botanic Gardens are, beside scientific research and preservation functions, also acquainting people with flora, showing its beauty and propagation of the idea of preservation of nature.

In our Botanic Garden we have prepared special pathways which allow visitors to see the most interesting species of plants likewise 29 monuments of nature. Every week we also specially designate 10 plants which look exceptionally nicely. We also have divided all plants into

three groups: species of plants, which are preserved in Poland (orange labels), rare and vanished species of plants (red labels) and others (green labels). Additional yellow marks point at the species particularly honey yielding, toxic or resistant to urban pollution. We also have about 100 didactic boards on the site as in greenhouses.

Biology and Morphology of Plants Department was established in 1953. First of all it was designed to provide learning opportunities to pupils and students. In neighbourhood we have a professionally prepared didactic structure – „Green Class-room” – which allows teachers to carry on botany classes.

Permanent exhibitions in Wrocław Botanic Garden:

- I) The Panorama of Nature – it presents:
 - a) stages of fauna and flora evolution (from Pre-Cambrian till the present time)
 - b) a unique collection of water and marsh plants
 - c) land plants originating from the tropical and subtropical regions of the globe (hydroponics cultivation)
- II) Succulents of Mexico – the collection contains characteristic representatives of Mexican flora, also original Mexican handicraft

Botanic Garden edit many didactic materials like: guides, folders, crosswords puzzles. Periodically the Garden organise artistic and photographic exhibitions.